

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ имени АЛЬ-ФАРАБИ
ЗАҢ ФАКУЛЬТЕТІ
ЮРИДИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ҚЫЛМЫСТЫЛЫҚПЕН КҮРЕС МӘСЕЛЕЛЕРІН ЗЕРДЕЛЕУ ЖӨНІНДІГІ
ҒЫЛЫМИ ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ
НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ЦЕНТР ПО ИЗУЧЕНИЮ ПРОБЛЕМ
БОРЬБЫ С ПРЕСТУПНОСТЬЮ

ҚЫЛМЫСТЫҚ ҚҰҚЫҚ, ҚЫЛМЫСТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ ЖӘНЕ
КРИМИНАЛИСТИКА КАФЕДРАСЫ
КАФЕДРА УГОЛОВНОГО ПРАВА, УГОЛОВНОГО ПРОЦЕССА И
КРИМИНАЛИСТИКИ

**«ҚЫЛМЫСТЫҚ ҚҰҚЫҚТЫҢ, ҚЫЛМЫСТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУДІҢ
ЖӘНЕ КРИМИНАЛИСТИКАНЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ»**
*атты Қазақстан Республикасының ғылымның қызметкері күніне арналған
жоғары оқу орындарының арасындағы жыл сайынғы магистранттар мен
студенттердің ғылыми конференциясының*
МАТЕРИАЛДАРЫ

12 сәуір 2013 жыл

VI Шығарылым

МАТЕРИАЛЫ

*Ежегодной Межвузовской научной конференции
магистрантов и студентов, посвященной Дню научного работника
Республики Казахстан*

**«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ УГОЛОВНОГО ПРАВА,
УГОЛОВНОГО ПРОЦЕССА И КРИМИНАЛИСТИКИ»**

12 апреля 2013 года

VI Выпуск

Алматы қаласы

город Алматы

Проведение ежегодной межвузовской научной конференции и публикация материалов осуществлены в рамках 1342/ГФ «Разработка криминалистических технологий при расследовании преступлений в условиях глобализации»

Ответственный редактор

д.ю.н., профессор Р.Е. Джансараева

Члены редколлегии:

к.ю.н., доцент Б.М. Жугралина

к.ю.н., доцент А.Д. Байсалов

старший преподаватель М.Е. Акболатова

магистр юридических наук, ассистент Л. Бисенғали

А__ Актуальные проблемы уголовного права, уголовного процесса и криминалистики: материалы ежегодной межвуз. науч. конф. магистрантов и студ., посвященной Дню научного работника Республики Казахстан. 12 апреля 2013 г. – Алматы: Казак университеті, 2013. - 250 с.

ISBN

В сборнике представлены научные доклады участников ежегодной межвузовской научной конференции «Актуальные проблемы уголовного права, уголовного процесса и криминалистики», организованной Научно-исследовательским центром по изучению проблем борьбы с преступностью и кафедрой уголовного права, уголовного процесса и криминалистики юридического факультета Казахского национального университета имени аль-Фараби. В научных докладах магистрантов и студентов поднимаются и актуализируются современные проблемы уголовного права, уголовного процесса и криминалистики, проблемы гуманизации уголовной политики и другие.

Материалы конференции адресуются студентам, магистрантам, докторантам, преподавателям, а также всем тем, кто интересуется вопросами научного решения актуальных проблем уголовно-правовых дисциплин.

**УДК
ББК**

Серікбаев А.М.,
әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
заң факультетінің 2 курс студенті

Ғылыми жетекшісі: құқық магистрі, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті заң факультеті қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу және криминалистика кафедрасының ассистенті Арын А.А.

ҚОР ҚОРДЫҢ ЗИЯНДЫЛЫҒЫ

Қор қордың даму тарихы сонау ежелгі Араб елдерінен бастап дамып келеді. Яғни, қазіргі таңда әрбір адам материалдық жағдайына қарамастан қор қорды шеге алады. Барлығына мәлім қор қордың әсері адам денсаулығына зиянды болып табылады. Қор қорды сататын адамдар оның зиянсыздығы туралы дәлелдеуге тырысады, олардың айтуынша – барлық никотин түтіндері суда қалады және никотин түтіндері келмейді деп мәләмдейді. Қор қорға әр түрлі иістендіргіш заттар мен әр түрлі тәтті иістер қосылады, яғни, мұндай әрекет істеудің мақсаты – зиянды никотин түтінінің және смаланың ащы иістерін жою мақсатымен істелінеді. Қор қордың сыртында 0,5% никотин және 0% смала бар деп қана жазылады. Қордың нақты зияндылығы келесідей болып табылады:

1. Угарлық газ. Адам бір сағат қор қорды шеккенде темекімен салыстырғанда 100-200 есе көп түтінді өз өкпесіне жібереді, яғни, никотиннен басқа да қауіпті угарлық газдардың бөлшектері адамның өкпесіне кетеді. Қор қордың шоғының температурасы 600-650 градус болған кезде 45 минут бойы адам қор қорды шеккенде 1 қорап темекінің түтінінен де астам қауіпті заттар адамның өкпесіне кетеді. Қор қорды шегу барысында адамның төменгі дем алу жолдарына зиянды түтіндер кетуі мүмкін. Қорды шегу кезінде адамның денсаулығына аса ірі залал келеді, тіпті, бір темекіні жабық бөлменің ішінде шекеннің өзінде адамға мұншалықты зиян келмейді. Темекімен салыстырғанда, адам егер 1 қорап темекіні 1 сағат ішінде шексе және қор қорды 1 сағат ішінде шексе, нәтижесінде, қор қордың зияндылығы көп болып табылады, өйткені, темекіді арнайы түтіні тазалап отыратын фильтрлер бар болып табылады. Жоғарыда айтылғандай, қор қордың негізгі зиянды шеттерінің бірі ол – угарлық газ болып табылады. Угарлық газ деген не сұраққа қазіргі таңда, медицина және полиция қызметкерлері жауап бере алады, угарлық газ дегеніміз ол, - жанаған көмірден немесе пластмасстық заттардың жануы барысында бөлініп шығатын химиялық қауіпті түтін болып табылады. Көптеген зерттеушілердің зерттеулері бойынша қор қордың зияндылығы – 100 тал темекінің күшімен бірдей деп айтады. Қор қорды шегетін адамның денесінде карбоксигемоглобин, мышьяк, никотина, хром, котинин, және қорғасын компоненттері бар болады. Қор қорды шегуде де және темекіні шегуде нәтижесі қауіпті болуы мүмкін – өкпенің жарасы, өкпенің функцияларының бұзылуы, жүректің каронарлық аурулары, ұрпақтардың туылуы кезінде

салмағының аз болуы. Ерлі зайыптылардың екеуі де қор қорды шеккен кезде баласыздық ауруы пайда болады. Қор қорды шегетін адамның балалары мен одан арғы ұрпақтарының денсаулығына әсер етуі мүмкін. Индияның кейбір аймақтарында үлкен адамдар өз балалары мен жасөспірімдерге қор қорды шегуге рұқсат етеді, біздің ойымызша бұл әрекет үлкен жауапсыздық деп ойлаймыз.

2.Сілекейдің алмасуы. Қор қормен тікелей денсаулыққа тигізетін әсерден басқа да қауіпті жақтары бар. Қор қорды шегу барысында қор қордың фильтрлеріне адамның сілекейі бөлініп түседі. Содан кейін бұл сілекей түтінге түсіп әрбір адамның өкпесіне кетеді. Яғни, сілекейде қауіпті микробтар болуы мүмкін, әрбір адамның гигиенасы ұғымына теріс келетін түсінік болып табылады. Егер нақты сілекейде қандай қауіпті заттар бар деген сұраққа жауап беретін болсақ, онда келесідей болып табылады - герпес, В гепатиті және тағы да басқа қауіпті аурулар.

3.Жай қор қорды тарту (пассивное курение). Қор қорды шегу барсында бір бөлмеде отырған қор қорды шекпейтін адамдардың денсаулығына аса қауіпті зиян тиеді. Яғни, қор қорды шекпейтін адамдардың да өкпесіне қауіпті заттар кетеді. Олар келесідей болып табылады - азот, углеродтың окисы және никотин. Қор қорды шекпейтін адам, қор қорды шегетін адамның қасында ұзақ болған кезінде қор қорды шегетін адамнан да аз емес зиян алады. Адам тек қана қор қордың түтінін ғана алып қоймай, сонымен қатар углеродтың окисы мен азотты да алады.

4.Үйреніп қалуы (зависимость). Қор қорды шегу барысында адам қор қорға денесі үйреніп қалады, жоғарыда айтылғандай қор қорда - угарлық газ, ауыр металлдардың тұзы, химиялық элементтер болып табылады. Яғни, дәлелдейтін болсақ су барлық химиялық зиянды заттарды ұстап алып қоя алмайды. Қор қордың кез келген түрі химиялық қауіпті заттарды ұстап алып немесе фильтрлей ала алмайды. Қор қор жасөспірімдерге өте қызықты көрініп, өзіне қарай тартуға тырысады. Қор қорды тарту барысында адамның денесі үйрене бастайды, одан әрі темекі тартуды бастайды, одан кейін нашақорлыққа да алыс емес. Қазір кезде, кештерде қор қордың су құятын жеріне спирттік ішімдіктерді құйып наркотикалық заттарды салып қояды. Қор қор өзінің тәтті иісі мен жұмсақ дәмімен өзін қызықтырады. Кейбір адамдар, қор қорды заман талабына сай болуы үшін шегеді. Жоғарыда айтылғандай қор қордың аса қауіпті шеттерінің бірі болып – үйреншектік болып табылады.

Египеттік зерттеушілер қор қордың суы зиянды бөлшектерді алып қалады деген түсінікті итермелеп, өз зерттеулерін жүргізді, нәтижесінде – кез келген қор қордың суы зиянды химиялық элементтерді тазалай алмайтынын дәлелдеді. Зерттеудің тәсілі келесідей болып табылды – арнайы вакумделген аппарат құралға, адамның өкпесімен бірдей үлкендігі әйнектен жасалған құралға, ішіне қарай тартатын насос қойып қор қордың түтінін ішіне жібереді, нәтижесінде ішіндегі түтін ешқайда кетпей адамның ағзасында қалады, сонымен қатар түтін ғана емес, сонымен қатар аса қауіпті химиялық заттар да ішінде қалып қояды. Зерттеушілер адамның қор қорды шегу

барысын бақылап, өкпесінде түтін қанша уақыт аралығында қалатынын бақылады және осы мәліметтерді арнайы жасалған әйнек вакууммен салыстыру үшін компьютерге енгізді. Нәтижесі – қор қордың ішіне қосылатын заттардың 25 граммы, 60 темекімен бірдей болып шықты. Яғни, қор қорды шегу барысында адамға 3 темекі қорабының күшімен теңестіріледі.

5.Ыстық түтін. Тағы да қор қордың қауіпті жақтарының бірі ол – ыстық түтін болып табылады. Яғни, ғалымдардың зерттеуі бойынша түтіннің температурасы 450 градусты құрайды, яғни, түтін судан өтуі кезінде толық суып үлгермейді.

6.Зиянды заттардан өкпенің өз өзін тазарта алмауы. Ғалымдардың зерттеуі бойынша – 500-600 куб сантиметр түтінде адам тартқан кезде адамның өкпесі созылып, үлкейеді, нәтижесінде – адамның өкпесі өзі тазартатын қауіпті заттар адамның өкпесінде қалып қалуы әбден ықтимал. Египеттік зерттеушілердің шығарған нәтижесіне, әлемдік денсаулық сақтау ұйымы аса ірі назар аударды және әлемнің медицинасы дамыған мемлекеттері де Египеттік зерттеушілердің қорытындысына аса ірі назар аударды. Шетелдік мемлекеттердің айтуы бойынша, Египеттік зерттеушілердің шығарған қорытындысы қор қормен күресуде болашақта негізгі құрал болатынын айтты. Қор қорды қазіргі таңда, бітеу жабық бөлмелерде беріледі, қор қорды тартпайтын адамдар да қор қордан шыққан зиянды түтіндерді қабылдайды. Бұл санитария мен гигиена мәселесіне тікелей қарсы болып табылады. Мұндай талаптарды сақтамау заңнамалық актілерде тікелей жауаптылық көрініс тапқан.

7.Көмірдің қауіптілігі. Қор қорды жағу үшін, яғни, түтінді шығару үшін арнайы көмірлер жағылынады. Осы көмірден шығатын қауіптер де аз емес. Мысалы, қауіпті азоттар. Бұл химиялық элементтің денсаулыққа тигізер қауіпі өте көп болып табылады. Яғни, әр түрлі аурулардың пайда болуына әкеп соғады. Адамдар қор қорды жаңа заттарды көру үшін, жаңа әсерлер алу үшін ғана тартады. Бұл жағдайда қоғамның тигізіп отырған әсері болып табылады немесе кейбір адамдардың ойынша бұл заман талабы болып табылады деген пікірде. Бірақ та, әрбір заманның өзінің жақсы жақтары да, жаман жақтары да бар екені мәлім болып табылады. Бұл жерде – қор қор жаман жақтарға жатады.

8.Жанған хош иістерден бөлініп шығатын қауіпті химиялық элементтер. Қор қор жану кезінде химиялық элементтер бөліп шығарады, яғни, бұл адамның ағзасына өте қауіпті болып табылады. Егер айтатын болсақ, ол – ауыр химиялық металлдың бөлшектері болып табылады. Толығымен айтатын болсақ, ауыр химиялық металлдар адамның ағзасындағы зат алмасу процестерін ауырлатады. Қор қорды шегу барысында адамның ағзасына бензопирендер түседі, бұл да адам ағзасына қауіпті болып табылады. Акрам Шафидің зерттеулері бойынша Египеттік қор қордың зияндылығы келесідей болып табылады – адамның жоғарғы дем алу жолдарын қиындатады. Темекі сияқты да адамның ағзасындағы қан айналым процесін нашарлатады және түрлі ауруларға әкеп соғады. Катрин

Мэкаронның зерттеуі бойынша – қор қорды шегетін адамның ағзасында темекіні шегетін адамның ағзасымен салыстырғанда котинин химиялық элементі нормадан тыс, яғни өте жоғары болып табылады. Египетте қор қордың ерте кезден бастап дамып келе жатқанының өзінде, Египеттің денсаулық сақтау органдары қор қорды шегуді азайту жұмысын жүзеге асырып жатыр, яғни, бұған сәйкес Египеттің мемлекеттік органдары да қор қордың зиян екенін мойындап отыр.

Қорытындылай келе, қор қорды тарту – денсаулыққа зиян келтіру болып табылады. Қазақстан халқының денсаулығы, келешектегі ұрпақтарымыздың денсаулығы мықты болу үшін әрбір адам зиянды әрекеттер істемеу керек болып табылады, яғни, қор қорды тартпау болып табылады. Қор қорды тарту құқықтық мәдениет ұғымына қарама-қарсы ұғым болып табылады және де адамның жеке гигиенасы ұғымына да теріс әсер болып табылады. Егер әрбір адам өзінің болашақтағы ұрпақтарының денсаулығы мықты болсын деп қаласа, онда қор қорды шегуді мүлдем қою керек. Жоғарыда айтылғандай, қор қордың тигізетін әсері ол тек, өзінің балаларына ғана емес, сонымен қатар одан кейінгі ұрпақтарына да тигізетін теріс әсері өте мол болып табылады, мұны әлемнің медицина ғылымының профессорлары өз зерттеу жұмыстарында атап өтті. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы да қор қорға байланысты дабыл соғуда, әрбір адам денсаулығы мықты болсын деп қаласа қор қорды шекпеуі керек.

СОДЕРЖАНИЕ

Абен Т.А. Адвокаттың қылмыстық сот ісіне қатысуы.....	
Абузярова З. Софистика в современном мире.....	
Адамбеков А.А. Ұлттық қауіпсіздік органдары қызметінің негізгі бағыттары.....	
Айтжанов Ш.Қ. Қылмыстан сақтандыру саясатының субъектілері және олардың атқаратын қызметтері.....	
Акимова Н.М. Анықтау мен алдын-ала тергеу органдары жөнінде.....	
Алшымбаев А.М. Қазақстан Республикасының Прокуратурасы қылмыстан сақтандырушы құрылым.....	
Алыбаева А.М. Проблемы права на жизнь в законодательстве Республики Казахстан.....	
Амир А. Сот медицина сараптамасы және оның қылмысты ашу мен тергеудегі рөлі.....	
Асмаг С. Адвокат-қорғаушының қылмыстық іс-жүргізудегі маңызы.....	
Асубаева А.С. Қазақстан Республикасының құқық қорғау органдарының қызметкерлерін аттестациясын өткізудің тәртібі.....	
Ауельбеков Д. Проблемы прокурорского надзора за соблюдением законодательства о правах потребителей.....	
Ахметова А. Вопросы совершенствования организационно-правовых форм участия адвоката-защитника в уголовном процессе.....	
Ашимова А. Развитие риторики казахского народа.....	
Аязбаев А.Н. Сот төрелігіне қарсы қылмыстар.....	
Әбдіқожаева А., Базарлинова А. Адвокатураның мәртебесі.....	
Байбосынова А. Казахские бии средних веков.....	
Байдалина М. Фальшивомонетничество.....	
Бурдина К. Допрос как разновидность общения.....	
Ганиев А.А. Құқықтық реттеудің қағидалары.....	
Дәуқараев Ұ.Ұ. Мал ұрлығы.....	
Дәулетқалиева Н.М. Бұзу құралдарының іздерін зерттеудің мәселелері.....	
Ділімбетова Ұ.Б. Независимость адвокатов в адвокатской деятельности.....	
Джаугаштина А.К. Қазақстан Республикасындағы мамандандырылған соттардың түсінігі және оны құру үрдісі.....	
Дүйсенқұл А.Ғ. Қазақстан Республикасының қылмыстан сақтандыру саясатының негізгі аспектілері.....	
Ем М. К вопросу о совершенствовании системы органов прокуратуры РК.....	
Жакипбекова М.О. Сот баллистикасы объектілерінің бірі – атыс қаруын зерттеудің ерекшеліктері.....	
Жаксыбеков Б.Б. Разграничение заведомо ложного сообщения об акте терроризма и хулиганства.....	
Жангабылова М.Г. Құқықтық тәрбие – қылмыстық саясаттағы рөлі.....	
Исаев К. Проблемы предупреждения насильственной преступности.....	

Исина М.Ж. Вымогательство среди несовершеннолетних, проблемы профилактики.....	
Канбатыров Е.С., Құсайын Ә.С. Проблемы предупреждения киберпреступности в Республике Казахстан.....	
Каримова М. Специфика судебной речи.....	
Карин А. Гуманизация в сфере уголовного законодательства.....	
Кемелхан Д. Беттестірудің құқықтық аспектілері және беттестіру әрекетін жүргізудің негізгі талаптары.....	
Қадырбаева Г., Нургазина Б. Адвокаттар көрсететін заң көмегіне ақы төлеу және қорғау мен өкілдік етуге байланысты шығыстарды өтеудің кейбір мәселелері.....	
Қапар Д. Кеңес дәуіріндегі адвокат-қорғаушының дәлелдемелер жинауға қатысу мәселелері.....	
Қуатбекқызы Г. Тергеу эксперименті дәлелдеу құралы ретінде.....	
Қырғызбаева А. Одорология: даму кезеңдері, әдістері, қылмысты ашудағы маңызы.....	
Мади Г. Криминалистическая теория планирования и организации расследования.....	
Макрушин А.О. Тактика обыска и личного обыска.....	
Макрушин А.О. Запрет на курение кальяна в общественных местах.....	
Малакшинов Э.В. Правовые, организационные и методические проблемы криминалистической техники.....	
Мухамедиев М.Н. Қылмыстық құқықтың қылмыстан сақтандыру рөлі.....	
Мырзакулова М.Б. Тергеу қарауын жүргізудің кейбір ерекшеліктері.....	
Нариманов Ә.М. Қазақстан Республикасында терроризммен күресудің шаралары.....	
Нургазина Б.Х. Криминалистикалық габитологияның қылмысты ашудағы рөлі.....	
Nurgaliyeva A. Memoir. Female crime and its prevention.....	
Нуржанова А.С. Протест прокурора как один из основных актов прокурорского реагирования.....	
Өрісбаева З.Т. Адвокаттың кәсіби әдебінің құқықтық негіздері.....	
Райымбергенова К.Т. Тергеу ситуацияларының құқықтық реттелуі.....	
Рахиева Ж.С. Қылмыстан сақтандыру саясатының субъектілері.....	
Рысқұл Н. Криминалистикалық фотография.....	
Сағынбаева Ә.Е. Әйелдер қылмысының жағдайы.....	
Саламатов Ш. Криминологияның өзге ғылымдармен байланысы және қылмыстылықтың алдын алудағы рөлі.....	
Салимов А.Б. Куәландырудың тактикалық және процессуалдық аспектілері.....	
Серікбаев А.М. Қор қордың зияндылығы.....	
Сулейменова А.С. Некоторые проблемы проведения осмотра места происшествия.....	
Тасбаев Ш. Сот сараптамасына қажетті материалдарды дайындау.....	

Темиржанова Г. Криминологическая характеристика организованной преступности.....	
Тәлей М.С. Беттестірудің тактика-процессуалдық аспектілері.....	
Темирова А.Е. Этика адвоката.....	
Төлмұратова А.Т. Лауазымды тұлғалардың жасайтын қылмыстары.....	
Ужахов А.А. Допрос как средство доказывания.....	
Федоренко Я. Проблемы предупреждения преступности учащихся общеобразовательных школ в Республике Казахстан.....	
Халан С. Халықаралық терроризмді жасағаны үшін жауапқа тарту және алдын алу бойынша мемлекеттердің ынтымақтастығы.....	
Хильман А.И. Адвокаттар алқасы және олардың құрылу тәртібі.....	
Шамбулов А. Жедел-ізвестіру қызметін прокурорлық қадағалаудың кейбір мәселелері.....	